

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoE/113/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714206720
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714206720.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátskou kanceláriou Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnej S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. mieru XXX/XX, O., vedenej pod sp. zn. EX/XXXX/XX súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., Exekútorový úrad Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, pre vymoženie 867,01 eur s príslušenstvom a trov exekúcie, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu vo Zvolene č. k. 5Er/303/2014-29, zo dňa 10. júna 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ō v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. EX XXXX/XX doručení súdu dňa 09.05.2014 zamietol, podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že súdny exekútor žiadal poveriť vykonaním exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci rozhodcom v rozhodcovskom konaní podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ZoRK), avšak priznávajúci plnenie, ktoré exekučný súd považuje za plnenie v rozpore s dobrými mravmi (oprávnenému priznáva za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysoké príslušenstvo pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne). Rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilým exekučným titulom aj preto, že bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva zo dňa 23.03.2011 neobsahovala platné dojednanie o osobe rozhodcu ani o vecnom okruhu vzťahov, z ktorých spory budú riešené v rozhodcovskom konaní, nebola individuálne dojednaná. Právne vec súd posudzoval podľa ustanovení § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa a podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ dlžník (povinný) v zmluve o úvere zaškrtol, že finančné prostriedky mu boli poskytnuté na výkon „povolania“, okresný súd mal zato, že dlžník má postavenie spotrebiteľa, pretože veriteľ (oprávnený) nepreukázal iný právny status povinného (že by povinný vstúpil do zmluvného vzťahu s veriteľom v rámci svojej podnikateľskej činnosti).

Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, aby udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie v rozsahu predloženej žiadosti.

Namietal, že exekučný súd vec nesprávne právne posúdil (§ 205 ods. 2 písm. f) O. s .p.) a prekročil rámec preskúmvavej právomoci, ktorá mu vyplýva z ust. Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2) a ZoRK (§ 45 ods. 1). Formálne preskúmanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie jeho formálnych

náležitostí, ako ich vyžaduje ust. § 34 ZoRK. Preskúmaním materiálnej stránky súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). V rámci preskúmania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie - podmienkou na zastavenie exekúcie je, ak rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému (splnenie podmienok zastavenia exekúcie musí mať povahu nedostatku exekučného titulu a nemôže vyplývať z vady konania).

Keď exekučný súd na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 45 ods. 2 ZoRK spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského rozsudku, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva ZoRK alebo O. s. p., a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom, postupom exekučného súdu dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov podľa § 40 ZoRK.

Oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. ZoRK formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval. V zmysle čl. 2 zmluvy je daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. rozhodnúť spore medzi zmluvnými stranami, pričom tento súd postupuje podľa ZoRK a Rokovacieho poriadku. Oprávnený trvá na tom, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom. Povinnému nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou na všeobecný súd.

Povinná, ani súdny exekútor sa k odvolaniu nevyjadrili.

Rozhodnutie vo veci bolo vydané vyšším súdnym úradníkom okresného súdu. Zákonný sudca predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu podľa § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.).

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie prvostupňového súdu potvrdil, ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

Podľa § 219 O. s. p. súd rozhodnutie potvrdí ak je vo výroku vecne správne.

S argumentáciou oprávneného uvedenou v jeho odvolaní sa odvolací súd nemôže stotožniť.

Oprávnený vo svojich úvahách neprihliada na to, že ide o spotrebiteľský vzťah, že v súčasnosti je spotrebiteľským právnym vzťahom venovaná zvýšená pozornosť a tieto právne vzťahy podliehajú kontrole. Nejde o svojvoľný postup súdov, ale vyplýva z povinností, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala, pričom tak napĺňa politiku Európskej únie vo vzťahu k spotrebiteľom, že súdy Slovenskej republiky pri rozhodovaní musia aplikovať právne normy Európskej únie.

Pri posudzovaní danej veci exekučný súd vychádzal zo zistenia, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi založený Zmluvou o úvere dňa 23.03.2011 je vzťah spotrebiteľský, podliehajúci režimu spotrebiteľského práva, kedy v zmysle platnej legislatívy treba venovať pozornosť skúmaniu, či zmluva ne/obsahuje neprijateľné podmienky. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že okresný súd zvýšenú pozornosť venoval dojednaniu rozhodcovskej zmluvy (doložky), od ktorej odvodil svoju právomoc vec prejednať a rozhodnúť rozhodcovský súd a dohode o vyplnení zmenky, ako zabezpečovacieho prostriedku peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z úverovej zmluvy.

Dojednanie dohody o vyplnení zmenky (bod 13. VOP) vyhodnotil exekučný súd ako podmienku, ktorá umožňuje dodávateľovi (veriteľovi) v rozpore s ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu s neplnením jeho záväzku, teda predstavuje neprijateľnú a od počiatku neplatnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ide o neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, plnenie priznané na základe dohody o vyplnení zmenky treba považovať za plnenie v rozpore s dobrými mravmi.

Ak súd zistí v exekučnom titule rozpor s dobrým mravmi v zmysle § 45 ods. 2 ZoRK, ide o prípad, kedy by následne musel exekučný súd podľa § 45 ods. 1 písm. c) ZoRK exekučné konanie zastaviť, čo je dôvod pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodcovský rozsudok je ako exekučný titul v rozpore so zákonom o. i. aj vtedy, ak zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c) ZoRK). Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Neprimerane vysoká odplata za poskytnutie úveru, či úrok, sú nepochybne v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa odôvodnenia rozhodcovského rozsudku priznané plnenie predstavuje výlučne len plnenie z vlastnej zmenky povinného, ktorá bola vyplnená oprávneným na základe dohody o vyplnení zmenky a právne zdôvodnenie taktiež vychádza len zo zákona č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového. Rozhodca zo spotrebiteľského vzťahu vytvoril bezkauzálny vzťah zo zmenky, vylučujúci akékoľvek inštitúty zamerané na ochranu spotrebiteľa, výrazne preberá len argumenty oprávneného. Zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, keď zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa treba taktiež vyhodnotiť ako neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Takouto dohodou dodávateľ (oprávnený) jednostranne zmenil podmienky zmluvy. Uzavretím dohody o vyplnení zmenky oprávnený dostáva do rúk zároveň oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je taktiež v rozpore s § 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka.

Záver o absolútnej neplatnosti právneho úkonu obchádzajúceho zákon (§ 39 Občianskeho zákonníka) platí podľa názoru exekučného súdu aj pre rozhodcovskú zmluvu (doložku), ktorá bola z hľadiska formy uzatvorená na samostatnej listine, ale podľa názoru exekučného súdu nebola dojednaná individuálne. Takýto záver považuje odvolací súd za správny.

Okolnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá dňa 23.03.2011 na samostatnej listine, ktorá je obojstranne podpísaná účastníkmi t.j. dodávateľom a spotrebiteľom, nepreukazuje a nesvedčí o tom, že rozhodcovskú zmluvu si povinný (spotrebiteľ) osobitne vyjednal, že bola individuálne dohodnutá, že svedčí o vôle povinného pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku.

Rozhodcovská zmluva má povahu adhézne, formulárovej zmluvy, je predtlačená a dodávateľom (oprávneným) opakovane používaná pri uzatváraní zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, čo je potrebné rešpektovať z toho dôvodu, že návrh na uzatvorenie akejkoľvek zmluvy (teda i tej rozhodcovskej) predkladá spravidla len jedna zo zmluvných strán, ako aj skutočnosť, že návrh na uzatvorenie zmluvy musí byť dostatočne určitý, t. j. musí pod sankciou neplatnosti uzatvárateľnej zmluvy obsahovať všetky podstatné náležitosti zmluvy tak, aby mohol byť prejavom vôle druhej zmluvnej strany prijatý i bez nevyhnutnej potreby dopĺňania alebo iných zmien tohto návrhu. Z uvedeného potom vyplýva, že len zo samotnej skutočnosti, že oprávnený predložil povinnému na podpis predpripravenú rozhodcovskú zmluvu na samostatnom liste papiera nemožno vyvodiť záver, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, ale ani záver, že individuálne dojednaná bola. Podstatné totiž je to, či uzavretie rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola naformulovaná jednou zmluvnou stranou, je alebo nie je výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Aplikujúc uvedené závery na prejednávany prípad je potrebné vysloviť, že dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní bez toho, aby tým zmaril uzavretie Zmluvy o úvere, a ďalej že povinnému boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Potom v prejednávanom prípade ohľadom rozhodcovskej zmluvy možno uzavrieť, že rozhodcovskú zmluvu si povinný (spotrebiteľ) zjavne osobne nevyjednáva, povinný ju, jej obsah, ovplyvniť nemôže. Dodávateľ (oprávnený) spotrebiteľovi predkladá k podpisu vopred pripravenú rozhodcovskú zmluvu, ktorá pritom jednoznačne zakotvuje rozhodcovské konanie ako výlučnú možnosť riešenia sporov, že s takouto doložkou „súhlasí“ (teda nepredkladá alternatívu

„súhlasí - nesúhlasí“). Jej formulácia nevyzníeva tak, že by pri podpise zmluvy dával oprávnený (dodávateľ) povinnému (spotrebiteľovi) na výber - predostrel alternatívu na „súhlas“, alebo „nesúhlas“ podpísať zmluvu o rozhodcovskej zmluve. A hoci nasleduje ako samostatne podpísaná časť za Zmluvou o úvere, a za Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, v podstate predstavuje zakomponovaná súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Okolnosti súvisiace s uzavretím rozhodcovskej zmluvy nasvedčujú tomu a vylučujú záver o voľbe povinného (slobodne sa rozhodnúť) pri podpise rozhodcovskej zmluvy. Je neprípustné, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

Rozhodcovská zmluva ani nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. Ak aj poskytla spotrebiteľovi možnosť obrátiť sa na všeobecný súd, takáto možnosť bola len iluzórna, pretože trvala len za predpokladu, že spotrebiteľ by vystupoval v postavení žalobcu. Teda spôsob, akým bola koncipovaná, síce formálne napĺňa podmienku z hľadiska vnútroštátnych noriem a noriem európskeho práva (Smernice Rady č. 93/13/EHS), keďže rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov, avšak rovnocennú možnosť výberu medzi všeobecným a rozhodcovským súdom spotrebiteľovi poskytuje len za predpokladu, ak má tento záujem viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať). Inicievanie sporu zo spotrebiteľskej zmluvy spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretické až nepravdepodobné, nakoľko okruh možných požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou zmluvnou stranou je na prvý pohľad v značnej miere obmedzený s tým, že do tohto okruhu nemožno zaradiť žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, keďže to predpokladá prvotné prejednanie a tiež rozhodnutie sporu rozhodcom. Znenie rozhodcovskej doložky svojimi dôsledkami zákon obchádza.

Exekučný súd náležite zistil skutkový stav, mal dostatok podkladov pre správne rozhodnutie vo veci. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na listinných dôkazoch, ktoré mu predložil oprávnený. Zo strany okresného súdu nedošlo k takému postupu, ktorý by predstavoval zásah do práva oprávneného na súdnu ochranu.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.